

Framhald frá 1. síðu.

Kongo-stríðnum hevur tarnað endaliga góðkenningina frá belgisku stjórnini av láninum.

Tann íleggjarskipan, ið lógd er fyri endurnýggjan av skipaflota okkara, skuldi kunna hildið og orkað at loyst uppgávuna, so langt sum vit kunnu fáa høvuðslánini til vega frá Realkreditstovninum, Fiskaribanknum ella frá aðrari síðu. Vit seta sum kunnugt árliga milljónir í figgjarlógina til studningsveitan til skipabygging. Herafrat kunnu vit við veðhaldi frá statinum læna 4 milljónir um árið í 5 ár, herav eru ætlaðar 3 milljónir til skipini. Realkreditstovnurin lænir 50 pst., so langt peningurin røkkur. Hann er við hjálp frá tjóðarbankanum og statinum gjørdur førur fyri at læna 8 milljónir um árið í 5 ár. Í lótni hevur hann jættað tann pening, hann hevur og kann fáa til 1961. Nýjattanir frá hesum kunnu so státt ikki væntast fyrr enn aftan á hesa tíð. Hjá Fiskaribanknum skuldi ikki staðið á at latið uppskoytislán upp í 20 pst., tí hann ræður yvir stórum ólæntum peningi.

Afrat hesar íleggjarskipan verða sum nevnt royndir møguleikar, ið eru, fyri at fáa útlendsk lán til skipabygging, sbr. nevnda tilboð frá Belgia. Tilboð um lán eru eisini givin av fransmønnum, og hálendingar hava boðað frá, at teir vilja koma við tilboði uppá skipabygging við íleggjarláni frá teimum. Umframt nevndu skipini, hava menn við lánitilslagni frá landstýrinum bundið seg til at byggja 5 linubátar í Eystur-Týskalandi. Hesi skip skulu ikki koma til Føroya fyrr enn í 1963. Avgerðin um at byggja tey eru gjørd fyri at fremja sildasølu í Eystur-Týskalandi.

Handils- og uttanríkisviðurskiptir okkara

Heimurin hevur bytt seg í tvinnar stórar bólkur og so aftur í undirbólkur.

Teir tveir meginbólknir eru eystanlondini og vestanlondini.

Eitt sokallað jartjald stendur millum hesar bólkur, og handils- og onnur samvinnu teirra millum hevur verið trupul, í mongum verið ómøgulig.

Í hesum er stórt spell.

Allir menn, eystan sum vestanmenn kenna mikið spell vera í hesum skilnað, og verður nú eisini sterkari í hvørjum talað um at bróta hol á og helst taka hetta jartjaldið burtur og royna at koma sær á eitt óheft samvinnustøði.

Vit rokka einki her, so fámentir vit eru. Men vit hava alstóran áthuga fyri, at londini vinna á hetta støði.

Okkara livsvirki er jú framleiðsla av føðivörum, sum tað er almikið um hjá okkum at gera at fáa høvi at selja á øll um teimum marknaðum, ið hava brúk fyri teimum.

Í eystanlondum liggur á hjá okkum at vinna ein fastan marknað fyri havsildini og flakafiski, sum vit eru við at fara at framleiða í vaksandi muni.

Í suðurlondum í Europa og londunum í Suðuramerika og kanska eisini á Afrikalondunum finnst marknaðarnir fyri salt- og klippfiski okkara.

Í teim ymsu europeisku londunum, serliga í Bretlandi og í sambandsstatunum og Kanada eru marknaðir fyri flakafiski og isfiski.

Takið hjá okkum er at koma so fyri, at vit sleppa so ótarnaðir sum møgult við okkara vörum á hesar marknaðarnar. Tað hevur tí ligið og verður at liggja landstýrinum á sinni at vera vak íð her og liggja fram við og royna at gera tað, ið er møgult at vinna fast og ódarvað fotafesti á hesum marknaðum.

Men tað er, sum borið við, ikki sum fótur í hosu.

Eg nevndi jartjaldið, ið er sett millum eystur- og vesturheimin.

Vesturheimurin, sum vit liggja í, hevur bytt seg handils- og samvinnuliga aftur í tvinnar bólkur, teir sonevndu »6« og »7«.

Hvussu endiliga verður at koma at liggja við handli og samvinnu millum hesar bólkur, er enn ikki greitt. Oddamenn innan fyri bæði teir »6« og teir »7« tala um at byggja brú og royna at javna út teir ónáturliga skilnaðarnar.

Eingin er sterkari interesseraður í, at henda brúbygging og slættan av vegnum til sambandi og samvinnu má eydnast.

Okkara høvuðsmarknaðir í Europa fyri salt- og klippfiski liggja í londum sum Italia, Grikkaland og Spania, ið øll eru uttan fyri teir »7«, sum vit gjøgnum ríkisfelagsskapin við Danmark eru knýttir næst at.

Sildasølan

Við sildahandlinum liggur so fyri í lótni, at vit hava í ár selt eins nógva sild í Svøríki og Danmark sum í fjør, og sildasølan fyrrstodumenn kenna seg visar í at kunna selja uppi einar 60.000 tunnur av sild í Eystur-Týskalandi Hervið skuldi sildasøluspurningurin verið greiddur fyri í ár.

Tað sigst, at íslendingar hava boðið sildina niður í Svøríki og Danmark. Hetta er harmiligt. Tað má vera beinst og avgjørt vert at arbeiða fyri, at íslendingar, vit og norðmenn standa saman heldur enn at reka hvør fyr seg at niðurbjóða sildina.

Rusland hava feroyingar ikki handlað við seinastu árin, hvat sild víðvirkur.

Sildasølustjórin upplýsir, at tað var ílt at fáa handli í lag við Rusland við nóg góðum prisi. Russar søgdu seg lítlan hug hava fyri keypi av sild frá okkum. Um henda stóða russanna er »diplomatie«, ið stendur í samband við ynski um at fáa loyvi at umskipa sildaveiðuna innan fyri sjómarkið, millum 6 og 3 fjórðingar úr landi ella — og helst tað — at fáa ávisan fjørð ella havn at nýta til umskipingar, er sjálvandi ein spurningur, ið menn kunna meta um, men reint teknisk-handilsliga skuldi tað sambært upplýsing frá uttanríkisráðnum ligið væl fyri nú at selt sild til Ruslands. Valutatrupulleikar eru eingir, og í sjálvari handlsavtaluni er sildakontingentið, ið russar hava sagt seg — uttan bundna skyldu — at kunna keypa, reiðuliga stórt, 150.000 tunnur fyri 2 ár.

Við okkara føstu sølu til Svøríkis og Danmarkar, einar 60—80.000 tunnur, og við rætti til at selja 75.000 tunnur um árið í Ruslandi, um russar vilja keypa, og vón um at sleppa av við 40—60.000 tunnur í Eystur-Týskalandi skuldi verið møguleikar fyri stórra sildaveiðu, enn vit hava havt higartil. Afrat hesum kemur okkara egna brúk av agni. Tað verður vaksandi, sum linubátatalið øktist. Vit skuldu helst kunna veitt okkara egna agn.

Sildasølan var í 1958 120.015 tunnur fyri kr. 17.625.000 og í 1959 83.920 tunnur fyri kr. 12.328.000.

Fiskahandlin

Hin tætturin í okkara fiskahandli, sum L/f Føroya fiskasøla hevur í hondum, hevur litið mest á salt- og klippfiskaframleiðsluna, men er nú eisini farin undir flaksølu.

Solan av saltfiski og klippfiski hevur í seinastuni verið fyri ringum skákum.

Brasil-marknaðurin var einaferð við at vera hitt stóra álitið. Tað sá út, sum hann kundi taka so nógvan fisk til hampuligar prisir, sum vit vóru før fyri, at veidda, men tað skiftandi virðið, sum brasilianski peningurin hevur havt, kom at skaða fiskasøluna, gjørdi handlin ótryggan og trýsti ofta prisin so langt niður, at tað loysti seg ikki at selja til Brasilía.

Men nú eina tíð hevur brasilianski marknaðurin verið í lagi. Prisurin tyk-

ist at vera hækkandi og gjaingjarviðurskiftini góð. Menn eru í lótni við at turka til henda marknað. Tað er bara spell, at so litið av saltfiski er komið á land í ár. Tað stavar frá, at menn hava havt høvi at sleppa av við saltfiskin til ein reiðuliga høgan pris og fingið peningin í hondina við avreiðingina.

Spaniski marknaðurin hevur givið og gevur besta pris fyri klippfiski, men hann krevur stóran fisk, sum tað stendur á hjá okkum at fáa, nú vit eru skotráðir burtur av Suðurlandinum, har vit áður fiskaðu hin stórsta og feitasta fiskin.

Liberaliseringin av fiskahandlinum er eisini komin okkum tvørtfyri við tað at onnur lond sum t. d. Ísland og Noreg hava stórri fiskanøgdir og harvið lættari at fáa hendur á stóran fisk, sum kann bjóðast spaniamønnum.

Spania sigst annars at vera í umbúnað at fara upp í teir »6« marknarlondini, men kortini meina menn, at tað verður neyvan beint nú. Spania saman við teim um »6« kann bera við sær meinar trupulleikar fyri okkara klippfiskasølu í Spania.

Vit hava borið ótta fyri, at Italia, sum hevur verið og er stórkeypari av salt- og klippfiski hjá okkum, kom sum limur av teimum »6« at fremja ætlanina við tollbyrgingunum til frama fyri sambandlin millum teir »6«. Talan hevur verið um eina hækking av salt- og klippfiskatollinum yvir fyri okkum frá 3 pst. upp í 13 pst. Hendi hetta, vil-

di tað gjørt fiskasølu okkara í Italia stóran neisir.

Landsstýrið hevur sjálvandi arbeitt fyri at fáa ítalskar fiskakeyparar og ítalsku stjórnina yvir fyri sínum samgongulondum innan fyri teir »6« at krevja undantak gjørt viðvíkjandi hækkun av fiskatolli á føroyskum fiski. Her er sostatt talan um eina serstöðu líkandi teirri ið danskar búnaðarvørur hava fingið á týska marknaðinum.

Sambart skriv frá ítalska uttanríkisráðnum er eydnast ítalskum fiskakeyparum og stjórnini at vinna eina tilika serstöðu fyri okkara salt- og klippfiski í Italia. Hesi boð lattu fyri andanum. Hottanin um so munandi tollhækkan sum frá 3 til 13 pst. lá sum tungur steinur á bringuni.

Grikkaland, sum við hvørt hevur verið ein góður salt- og klippfiskeypari hjá okkum, sigst at reiðrast við at ganga saman við teimum »6«, men tað verður víst eisini at taka eina tíð, halda menn, og imeðan fáa vit so ein soluskáa.

Tann broyting, sum marknaðarlaga er hend við samgongu teirra »6« og teirra »7«, vil saman við minkandi hugi at eta salt- og klippfisk lættliga kunna bera eykatrupulleikar við sær fyri salt- og klippfiskasølu okkara, men stríðið fyri at økja um keyppikraftina í teimum suðurlendsku londunum og tann stóri fólkaøkstur, sum talan er um har, verða kanska kortini at gera tørvn á salt- og klippfiski ikki minni, enn hann

Framhald á 3. síðu.

FÆRØSK MARGARINE

Vita No 1

VITAMINISERET

FÆRØSKT PRODUKT

FINT PRODUKT

TRYGGINGARSAMBANDIÐ

FØROYAR

Føroya Krigsstrygging. telf. 1090

Føroya Sjóvátrygging... telf. 1090

Føroya Brunatrygging.. telf. 1093

Føroya Vanlukutrygging telf. 1721

Vit tryggja:

Bátar - skip - vøru - hús - innbúgv - ferðagóðs bilar o. a.

Føroyingar eiga at tryggja í landsins egnu trygging

Føroya Bjór

ØL- og MINERALVATNSVIRKI

Føroya

Pilsnar

Ekta

Maltøl.

Citrón sodavatn

Appelsin limonada

Hindber limonada

Jordber limonada

Vanillie limonada

Ápollinaris

EINAR WAAG, Klakksvík — MÁLTRÁÐUR 4

PRENTSMÍÐJAN Á HEYGSBREYT

TÓRSHAVN

AVRIKAR ALT PRENTINGARARBEIÐI

TELF. 1820